

Наш Лемко

PIK IV.

Ч. 22 (94)

Львів, 15. листопада 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.

Телефон ч. 244-67.

NASZ LEMKO, LWOW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Огодошення після угоди

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зод., Піврічно 1-80 зод., Четвертічно 1 зод.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівноцінність.

Аматорський Гурток у Новому Санчі.

На велике культурне діло.

Подяка Братам за Океаном.

Заклик у справі збірки на ціл Української Захоронки в Боську, коло Сянока, не проминув без відгону. Знайділися великодушні Жертводавці, що зрозуміли велику вагу вашої, нової української пристанови в Старому Краї, в найбільше потребуючих рідної культури українців Лемківщини.

На цю благородну ціл уряджено збірку в американському місті, Россфорда, Огайо, зі слідуочим успіхом: На викінчення будови Української Захоронки в Боську зложили:

Всч. о. Олекса Крохмальський, парох у Россфорда, Огайо, 5 ам. доларів; Громадяни: Іван Денько 10 ам. д., Андрій Теплий 6 ам. д., по 5 ам. дол. Антін Іж, Михайло Копистинський, Михайло Бобак, Йосиф Бобак, Ігнатій Кушнір, Василь Холявка, Григорій Шумський; 4 ам. дол. „Український Клуб“; 3 ам. дол.

Іван Шептак; по 2 ам. дол. Юрко Андриц, Михайло Войнар, Григорій Вульчак і жінка Маріянна Кушнір, Розалія Богаченко, Іван Крупиняк, Василь Страхоцький; по 1 ам. дол. Лев Бобак, Марта Афтанас, Никола Проць, Степан Барна, Іван Андриц, Яким Квасинця, Марія Бобак по Павлі, Михайло Кушнір, Василь Ратич, Михайло Кіт, Михайло Кушнір по Гнаті, Михайло Корнова Антін Масник; по 50 ам. центів Антін Крохмальний, Михайло Фалійло, Марія Кушнір (Дусінська), Павло Теплий, Андрій Андриц Михайло Денько та Михайло Лиховід 0,25 ам. цент., з представлення 16,65 ам. дол. Разом 107,90 ам. дол.

Комітет Будови Захоронки дякує щиро цю дорогою Всім Жертводавцям, з окрема Вп. Антонові Іж, Іванові Денько та Іванові Шептак за те, що вони занялися збіркою, та Михайлові Копистинському за урядження дитячого пред-

„Карпатії“

бо навіть за невисоку складку нецілого золотого місячно можна мати життєву безпеку в „Карпатії“, Львів, Ринг ч. 38
Пишіть за інформаціями!

.....
ставлення в Россфорді, з якого дохід призначено на повищу ціл.

Одночасно звертаємося до Всіх наших Односельчан у других містах Америки, Аргентини, Франції, щоб і вони пішли за високодійним і світлим приміром Громадян у Россфорді та подали нам теж поміч у докінченні зчатого культурного діла.

Комітет Будови Захоронки в Боську.

ПОДЯКА.

Виділ Читальні „Просвіти“ в Тиряві Волоській складає оцим щирю подяку Головному Т-ву „Просвіта“, Видавництву „Дешева Книжка“ і В-ву „Новий Час“ за одноразову допомогу в роді книжок для бібліотеки до вбоготи читальні на Лемківщині. Т-во „Просвіта“ лислано 10 книжок, В-во „Дешева Книжка“ 40 книжок і 10 прим. Самоосвітника і Словник чужомовних слів, В-во „Новий Час“ 10 книжок ріжного змісту. Рівночасно звертаємося з уклінною просьбою й до інших українських Видавництв о ласкаве подаровання по кілька книжок для вбоготи матеріально Читальні „Просвіта“ в Тиряві Волоській пов. Санік, яка не має змоги купити хочби й одной книжки до бібліотеки.

Кожний хочби й найдешевший дар зі сторони наших Видавництв запишеться золотими буквами в пам'яті і серцях бідних лемків.

За Виділ Читальні „Просвіти“ Іванечко Михайло — голова, Чупільовський Михайло — секрет.

Др. С. П.

Чому держатися нам нашої української католицької Церкви.

III.

На Синоді Української Церкви в Бересті в 1596 році торжественно проголосили Унію Митрополит і 5 Єпископів. Від цього року, замість того, щоб запанувала єдність і нове життя в Церкві, починається завзята боротьба, яка триває довго, предовго та правду кажучи, вона й досюгоди не скінчилася. При проголошенні Унії в 1596 р. відпало двох єпископів, та вони з частиною духовенства, міщанства в більших містах, зорганізованого в брацтвах; як також частина панів з князем Константином Острожським на чолі, відповіли безопалдну боротьбу Унії. До цього табору придучилися також тісніше й козацтво, а це пізніше Москва. Грецький патріярх святий нових православних єпископів і митрополита й в такий спосіб українська Церква й нарид надовго роздвоїлася. Православний табор закидував Унію ледви не зраду обряду й народу, казав, що Унія — це лише місток до переходу на латинський обряд, що це лише така штука, щоб українців перетягнути на польське. Доказували це головно тим, що польський уряд і польське духовенство помагало заводити й піддержувати Унію.

Замість того, щоб відразу зовсім безсторонно ці закиди розглянути ми аясемо дальший хід боротьби між двома таборами, а Читач сам буде могли наглядно переконатися, по чій стороні є правда.

Що поляки піддержували Унію та сподівалися, що вона буде містком до переходу на латинське, — це є правда. Але так було лише на початку, бо вже в 1623 році на соймї мало не всі поляки, зокрема всі польські єпископи дмагалися скасування Унії. Чому вони хотїли скасування? Тому лише, що вони бачили, що шкода навіть думати про місток з Унії. Та хто зна, чи це не було би сталося, якщо православні — якраз у тому році не були би вбили нашого архієпископа польського Йосафата Кунцевича, — як би не Рим.

Закидувати зраду обряду можна було лише так для протиунійної пропаганди: бо направду українські єпископи були гарячими ревнителями й оборонцями нашого обряду, якраз проти латинського. В 1600-тих роках пишуть вони раз-у-раз до Риму скарги на польське духовенство, зокрема на єзуїтів, які мали в своїх руках школи й в цих школах перетягали нашу молодь на латинський обряд. І Рим постійно брав наш обряд в оборону, видавав гострі закони проти перетягання уніятів на латинський обряд; Рим рішучо наказував єзуїтам не робити цього, але що він міг порадити, коли польський король Жигмонт III. не дозволив навіть цього закону проголосити, а єзуїти попросту взагалі Риму не слухали. Ціла історія Унії від початку до упадку Польщі та до насильного скасування Унії Московью, це постійна боротьба наших

єпископів з латинською єпархією в обороні нашого обряду. Цілі гори документів (скарги, писмь і т. д., які беззастанно йшли до Риму, є найкращим і безсумнівним доказом цього.

Православний табор по 1623 р. пошлявся в щораз більшу силу. В 1632 році польський уряд признав йому свободу віросповідання в цілій державі. Київська митрополія, львівське, перемиське, луцьке й могольницьке єпископства осталися при уніятках. Очевидно, боротьба між двома таборами була ще більше гаряча — з різними вислідами. На Україні взагалі ніколи Унія не могла всадитися, бо козаки рішучо не допускали, тимбільше по побідах Хмельницького. Однак треба згадати, що православя було ще тоді українське, саме воно справді стояло, таксамо, як Унія, на сторожі потреб й інтересів українського народу. Андрушівський договір з 1667 року подівав Україну між Польщу й Москву. Москва дістала Київ і задніпрянську Україну, Польща задержала цьогобічну Україну Землю. Православні єпископства — львівське, перемиське й луцьке, відтяті від московського впливу, переїшли на початку XVIII. сторіччя на Унію. Зовсім інакше сталося з православною Церквою, яка опинилася по московському боці. В 1686 році відколи київську православну митрополію підчинено московському патріярхові, православна Церква на Україні стає поволі зряддям мо-

Юліян Тарнович.

Гринор.

Янчик Янчик, не пий за то,
Бо пропнеш шитко злато.
Як пропнеш, не будеш мац,
Прийде зима, будеш жєбрац.

Куєсїця лем сьніжком побівав сизи гори, а Маг'уру гкрив білосїм иннем, кой Томко Ванюцїв прифався зо далекого свїту. Йайж дєсїн гин з Боргантин; г дзелєних гїзах, твирдїм крагїлї, з гамеричком годинком и рєку, — пувнїсїцком пайтїахом шилиячїни, йа найбїашє дулярїв. — Не бозував, лєм охобїн працював, без тївки понї рокї на скельтовав ани пївкївдра на нїнач — байансї.

Ванюцїкова Ганцьїйка на лєм рас банувала:

— Поїхав милїнькїй та до Гамерїки,

Нїч мї не зохїбав, а лєм жаль прелелїкїй.

Вїрний жє ся, вїрний, мї милїй з Гамерїки.

Одбер же си, одбер а тот жаль прелелїкїй!

Бже мїй. Бже мїй, што я вїробїла,

Же я свої йїчка та з тїбов пустила!

— Но теперїцка, небїго, лєм ся к святїмом крєсту оберїян і злож ручєнькї справувїдїн, кой тя Памбїг сїрнїцка не поманїла.

З долїнього кїнцє — гварїте, йайж під гїри малюванкї шїтїкїх дї ся посїршїв Тїмко на гостїньскої. — Нїя, реку кїжде безуям знаїт, што на Томкївцї несє кермаш; хлїбїва од нїжа пївна імба, ярдї-

них круп — вєде зас — мїже йайж пївїш тїндїрїчїнах, дє там? Стернїсїцкїй на молїцї рїж и з полївстра пївне обїруше саганя киршенного, а мастїве прїст до пїльцїв зо мїдом од Тараса, нїго, што гад лїснїчївком. — Кой лєм ся скорбїла Парїска зо Швїрдїжкїви, пак Бозїянина Євка, за Медакївїнї Шандарїюви нанасєнька, што зїби нїт чїм прополодатї, ся барз г добрїятїн зумускаїли.

— Аби вам Божєнько силї причїнив, што сте ня навідїли любї сусїдївкї! Нїя вам буде надїкує ужиток за вашу поцївїст їй чїснїво неєздра. Палюнки в мєне нєє, але палонка зрадїцїя. Хто пїти хїбє, тот джерєльце вїдїє. Лєм нїя добрі смїротї. Очї нїякращї правду повїдїют.

сковської політики, саме вона так поступає, як цього вимагає інтерес Москви: аби якнайкорше загарбати Україну та українців зробити москалями. Православні єпископи беззастовно не вважали себе українцями, лише москалями й слухали царя!

Так отже, коли уніятська Церква була національною, українською Церквою, коли вона стояла на сторожі інтересів українського народу й боронила окремішності українського народу й від поляків і від москалів, — тоді православна Церква сталася зовсім московською та дбала, щоб український нарід якнайкорше обмосковити. Москалі ніколи не знавали українського народу, так, як і сьогодні його не признають. (Оо, Полянські, Сежержинські, Медвецькі — що на це? — зам. склад.). Унія була саме цим заборолом українського народу, тому вони так ненавиділи Унію й поклялися її знищити.

В 1705 році московський цар Петро власноручно зармував 5 уніятських монахів, ще на чужій, тоді польській території й з цієї пірвав і вивіз у Москву українсько-

го лудського єпископа (де цей в тюрмі помер).

Після розборів Польщі доля уніятської Церкви під московською займанщиною була припечатана. Екже в 1795 році ославлена цариця Катерина (ця сама, що зруйнувала Запорозьську Січ!) скасувала всі уніятські єпископства, крім польового. Її наслідники, вправді привернули до життя чотири єпископства, але в дійсності в Церкві зосім раядили москалі. А раядили вони так, що всі єпископські становища обсадили „своїми“ людьми, які до часу вдавали католиків (історично повторюється — чи неподібно дїється на наших очах на Лемківщині?), а потому, в 1839 році проголосили, що вони переходять на православя. Сотки священників і світських, що не хотили цього зроби́ти, пішли на Сибір і в тюрми, багато впадо від московських куль, а найбільше було скатованих московських нагаєм. Таке саме повторилося в 1875 році на Холмщині. Осє у такий спосіб перестала Унія існувати під Московно.

(Докінчення буде)

— 0 —

Проти господарської організації.

На Лемківщині не дозволяють оснóвувати Кружків „Сільський Господар“.

В цьому році більша скількість сіл у повіті Новий Санч рішила оснóвувати в себе кружки „Сільського Господаря“, щоби спільними силами вчитися краще господарити. Нікому на думку не приходило, щоб були які перепони влади йкнині зуживає багато енергій над організацією села і піднесенням сільського господарства. На жаль, інакше воно в практиці у краківському воевідстві. Старство в Новім Санчі не дозволило дотепер на оснóввання ані одного кружка „Сільського Господаря“, а інструкторові філії „С. Г.“ в Сянці заявлює, що взагалі не допустить до оснóввання кружків „С. Г.“ в повіті. І справді. На три зголошені кружки в селах Лосє, Ростога В. і Золцьке — всі дістали заборону. Думали люди, що то може таке відношення старства. Внесли рекурс. Показується, що і краківське воевідство не хоче дозволити українським селянам учитися краще господарити під проводом своєї господарської установи. Для potwierдження повшого подяємо нижче рішення краківського воевідського уряду:

URZĄD WOJEWODZKI KRAKOWSKI
WYDZIAŁ SPOŁECZNO-POLITYCZNY
Nr. SP. В. XI/1/2/8/37.

Kraków, dnia 17. IX. 1937 r.

Kazak założenia Kółka
Krajoowego Gospodarskiego
Towarzystwa „Sільський Господар“
w Złockiem, odwołanie.

Do

Kierownictwa Kółka Krajowego Gospodarskiego
Towarzystwa „Sільський Господар“
w Złockiem

do rąk p. Hnata Brunarskiego
w Złockiem Nr. d. 82.

Opierając się na postanowieniach art. 14 i 41 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 r. (Dz. U. P. R. Nr. 94 poz. 808 Starosta Powiatowy nowosądecki decyzją z dnia 23. IV. 1937 r. L. II/1/2/37. zakazał założenia w Złockiem Kółka Gospodarskiego Towarzystwa „Sільський Господар“, ponieważ działalność tego Kółka może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Mianowicie stwierdzono, że założenie tego Kółka nie mają na celu przeprowadzenia programu statutu Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Sільський Господар“, lecz jedynie dąży do innych celów pod firmą Kółka wymieńonego stowarzyszenia, co może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju.

Rozpatrząwszy wniesione od tej decyzji odwołanie, Urząd Wojewódzki na

Перший Листопад.

Перемишль.

В 19-ті роковини зриву Українського Народу відбулася заходами філії Українського Товариства Допомоги Інвалідам святочна академія в Перемишлі. Точно в годині 18-їй перемишльське громадянство вштерь вивинило катедральний храм, де о, крилошанин Іван Кемляр в асисті численного Духовенства відправив папахнду за душі Полягян. Після жалібних відпра о. професор Сокіл вголосив на тріотичну релігійну проповідь, взилючи авєсь український нарід ставити одніючі під прапором Христа Царя. Півтора години пізніше відбулася в салі Народного Дому святочна кадемія. У вступному слові, др. Микола Хробак привєс у закінчєнні учасників і свідків наших визвольних змагань якнайважчіше вертатися думками в недавнї минулі дні, а молоді шукати в могилах, розсіяних скрізь по українських землях, зразків героїства й посвяти.

Другого дні вранці, в годині 8. о. пралат Гмитрасевич, в асисті двох дяконів відправив у катедральному храмі святу Хвалу Божу, б намірєні українського народу.

Львів.

В дні першого листопада в храмі святого Юра у Львові Прєсє. Никита Будка відправив архiereйську Службу Божу в намірєні українського народу в асисті українського Духовенства. По Євангєлію о. Гринюх вголосив проповідь про значіння віри для національного життя та відродження На Службі Божій був Прєсєс. Митрополит Андрей та всі предстаники повшого галицького правитєльства, бовшої Української Галицької Армії, предстаники центральных установ, прєси й други. Народу була повнісінська церква.

postawienie art. 93 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 22. III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) pozostawia odwołanie bez uwzględnienia i utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję, zmienia jedynie jej motywy w tym kierunku, że działalność Kółka może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju publicznego, natomiast nie ma celu przeprowadzenia programu statutu Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Sільський Господар“, lecz jedynie dąży do innych celów pod firmą Kółka wymieńonego stowarzyszenia, co może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju.

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Zo Wojewoede.

Z. Muchanowski Naczelnik Wydziału Społ. Politycznego.

Живемо, як ум'ємо жити.

Кажуть, що на світі лише гора з горою не зійдуться ніколи. Але люди, розходячись, завжди можуть собі сказати, як то в пісні співалась, — „може ми колись зійдемось знову...“ За рік, за два, за десять...

Ще весною 1929 р. був я в Бонарівці к. Стрижева. Гостюючи в свого швагра, що тоді був там священником, мав я змогу пізнати ближче це гарне село та й його милі і культурні мешканці.

Від тоді я більше в Бонарівці яє був. Та не раз читав у газетах про працю симпатичних бонарівчан. Неодно знайоме привітше, вичитане в газеті, збуджувало гарні спомини. Пригадувався мені, прекрасний „Народний Дім“, та бонарівчанська молодь, що так радо горнула до освітньої праці для культурного піднесення свого рідного села.

Дня 1. і 2. X. відбувався у Львові З'їзд „Союзу Українок“. Зіхліли на той день до Львова українки з усіх сторін. Не тільки з Галичини й Волині. Були теж представниці українко-емігранток з Великої України, прибули представниці Закарпатської України й навіть була теж представниця Союзу Українок з Америки.

Приїхала на цей З'їзд і представниця Лемківщини — сестр. Кружка Союзу Українок у Бонарівці п. Анастасія Солтисік. Її й попросили теж до почесної Президії З'їзду.

Підчас обідньої пори вітаюся з п. Настею й розпитую про Бонарівку, про тамтешній Кружок „С. У.“, про „Луг“, про їхню працю. Пані Настя розказує:

— Кружок заснували ми ще в 1932 р. Думку заснувати його подав п. М. Осідач. Цю новину молодь прийняла дуже прихильно. Та й старші казали: „Нехай молодь організується, нехай вчиться“

— Наш Кружок співпрацює з „Лугом“. Луговики допомагають нам в уряджуванні культурно-освітніх виступів і аматорських вистав. Помалю підемо вперед. Тепер сходимо відбуваються щотижня в середу. На сходинах читаємо: „Жіночу Доло“, „Жіночу Волю“, „Жінку“. Позатим завжди прочитуємо „Нашого Лемка“, що так докладно й приступно описує життя на нашій Лемківщині й його потреби. Читаємо

й інші газети. Потім ведемо гутірку над тим, що прочитали.

— Кружок має тепер 39 членів: двічата й молодіці. На сходинах приходять завжди к. 20.

— Самі працюємо. Головою Кружка є Олена Голей. Вона вміє зеднати собі людей. Цілий Виділ співпрацює в тому, щоб якнайкраще йшла праця. І живемо, як вміємо жити. Село до нашої праці ставиться дуже прихильно. Правда — є й такі що їх коле кожна корисна праця. Але в нас їх не багато. Проних шкода говорити; хіба то люди?

— В 1935 р. урядили ми „Курс крою й шиття“. Зголосились 22 учасниці. Вчила п. З. Максимович з Львова. Тепер організуємо „Куховарський Курс“. Вести його буде п. Ольга Сімко з Лежайська. Про

цей курс напишемо до „Нашого Лемка“.

П. Настя Солтисік у Львові перший раз. — Не знаєте як то перший раз їдете до Львова на З'їзд? — говорить вона. Але в канцелярії „Союзу Українок“ так мене щиро вітали. Так щиро вітали можуть тільки свої добрі люди, українці. Тому, я дуже тішуся, що могла приїхати до Львова на З'їзд. Аж серце радується, коли бачиш, що з усіх сторін зіхліли українки, в усіх одно бажання, одна спільна думка, одна ціль. Тут бачиться, що то є організація.

Обідня перерва минула й усі пішли на дальші наради. Працюючи, побажав я п. Анастасію Солтисік найкращих успіхів для бонарівчанського Кружка Союзу Українок — і відходючи, докинув: „А може ми колись зійдемось знову?“

Яр. Заремба.

УЖЕ ПОЯВИВСЯ!

УЖЕ ПОЯВИВСЯ!

Календар „ШЛЯХ МОЛОДІ“ на 1938 рік.

Ціна календаря знижена на 80 сот., з пересилкою зсл. 1.

Календар має дуже цікавий зміст, багато відомостей з життя молоді інших народів, оповідає й вірші, цікаві новини з техніки, велику господарську частину та багато різних новин. Календар багато й цікаво ілюстрований. Календар надається до вжитку на сходинах Доросту. Самоосвітній Гурток. Повинен бути в кожній бібліотеці Кружка „Рідної Школи“, читальні „Провітри“ та кожного вишного товариства, що туртує в себе молодь.

ЗАМОВЛЯТИ У ВСІХ КНИГАРНЯХ. АБО У ВИДАВНИЦТВІ „В О Г Н І“.

Львів, ул. Потоцького 11А. Гроші слати розрахунковим переказом ч. 109.

Кольпортам даємо 20 пров.і. Поодинокі примірники вислаємо тільки за попереднім одержанням грошей.

СПІШІТЬ ЗІ ЗАМОВЛЕННЯМИ!

Цей календар повинен мати в себе кожний український юнак й юначка!

Одна нероздільна українська родина.

Ми отримали такого листа з Америки:

„Зійшлися ми тут, представники багатьох родин односельчан з Костарівцев, щоб погоститися, забавитися й порадитися, як поможти рідному селові. А були на тім зібранні також наші дві крайнки п. Рут Курник і п. В. Дичко. Вони одфурвали два фанти, подушечку й чеколадовий „кейк“, за які отримано 20 доларів на чисто. Гроші ті обі наші крайнки призначили на дар для дітей зі Садочка, щоб за 10 дол. зробити дітям гостину на св. Миколая, хай діти знають, що українці про них пам'ятають. Других 10 дол. призначили на підтримку Садочка, щоб діти колись вміли сказати „хто ми і чий ми ді-

ти“. І просимо вас, костарівчани, держітьесь кріпко нашої української мови, а до тих, що ще не прозріли, ми кличемо: „Схаме́ніться!“

Ось так думають наші браття в Америці. Яка то велика любов наших крайнок до тих діточок, яких вони ані не знають! Бо ми одна велика, нероздільна українська Родина! Слава Вам, дорогі Сестри! Хай бажання многих літ і щира молитва наших найменших діточок за Ваше здоров'я буде Вам заплатою за Ваш щирий дар.

А щож ви Ганки Греськи, Кокі Марини і ріжні Гандзі, чи далі будете москалів удавати?

Костарівчани.

—0—

Сплатімо великий довг.

„Нема більшої любови як та, коли хтось життя своє віддає за братів своїх!“

Так — за Святим Письмом — годиться сказати про Тих, що лягли за рідний край і нарід.

Та чи не можна сказати так і про тих, що свої сили й здоров'я своє віддали за нас? Віддали — і живуть, животноють між нами, звичайно в злиднях, у хоробі й голоді, бо й заробити не годні, будучи або каліками без рук і без ніг, або важко хворими від ран...

Це Українські Інваліди.

Є їх ще понад дві тисячі людей. Щоб забезпечити їм найскромніший прожиток, треба мати понад сто тисяч злотих річно. Нашим моральним обов'язком є зло-

житися на цю суму — і на ще більшу.

Саме тепер місяць листопад... Е цьому місяці згадаймо тих, що не жаліли здоров'я й віддали його за свій нарід. І не жалімо жертви на ту благородну ціль.

Нехай посилять жертвенність на Українських Інвалідів! Ніхто не сміє відмовитися від помочі Українським Інвалідам у листопаді. Бо це їх місяць — Листопад... Вони ждуть на нашу поміч, вірять у неї...

І подамо їм помічну руку — не як милостиню, тільки як скромну сплату Великого Довгу...

Цього вимагає наша честь перед нами самими і перед світом!

**Українське Товариство
Допомоги Інвалідам
у Львові.**

Вражіння з прогульки по Львові.

В дні від 26—30 вересня ц. р. ученики Милованської Школи „Просвіти“, уладили прогульку до Львова, Черніці й Стрия. Нище подаємо опис вражіння, одного з учасників цієї прогульки.

Мрячний осінній ранок. Ніде не чути жадного гамору, ні шуму, лише ритмічні удари кількох десятків пар чобіт об тверду дорогу, заколючувати рівню тишину. Часом впадо жартівливе слово й веселий сміх залунав довкруги... Це ми ученики Милованської Школи, спішили до поїзду, щоб поїхати до Львова на прогульку. Кожного рвало бажання: побачити город наших колишніх князів, оглянути там рідні інституції, установи, фабрики, музеї, тощо.

... За хвилино цокотіли колеса вагонів і поїзд віз нас, до вилізничного в мрях Львова. О год. 10.30 приїжджаємо на головний двірнич, а звідтам трамвай завозить нас на ринок ч. 10 перед каменицю, в якій міститься Матірне Т-во „Просвіта“. Заходимо в середину. Хоч святоточний день застало Головного Виділ при праці. Так і видно, що люди ці працюють з великим почуттям обов'язку й що на серці лежить їм добро українського Народу.

Вони невисипують працюю змагають до того, щоб під свої опікунчі крила обняти кожного українця й кожну українку. А праці неї багато, тим більше, що наступний рік, — це ювілейний рік „Просвіти“ — тож треба до неї завдаєтідь пригтовитися. — Зараз на вступі привітан нас широко голова

„Просвіти“ др. Іван Брик, а відтак секретар Микола Дужий виголосив промову, про історію „Просвіти“ та загадав про її працю в теперішньому.

З піднеслим і бадьорим духом опускали ми канцелярію „Просвіти“ та зараз зайшли до Т-ва „Сільський Господар“. Тут привітан нас др. Е. Храпливий, а відтак вислухали ми короткого реферату інж. Романенка, про історію та працю „Сільського Господаря“. — По кількахвилинній гутірці, обдаровані виданнями „С. Г.“ опускали ми приміщення Централу того товариства, яке працює над економічним піднесенням наших сіл.

І мимоволі чорна-невесела думка насувається, що ось там на заході, серед Карпатських гір, багато це таких людей, які малоцдо, а може й нічого не знають про свою стану організацію, про новітні досягнення хліборобства, про нові раціональні способи господарки і т. п.

А шкода, бо коли ми згуртувалися б в нашому хліборобському товаристві, слухали й переводили в життя поради агрономів, ці взагалі господарських референтів — то не було би на селі такої нужди, не паночилася би так біда й голод.

Доходило полудне. Ми пішли на Високий Замок і звідси оглядали місто. Прекрасний вид на Львів! В долі широко розляглося задимлене місто, повне гамору й шуму. — Поволи сходили ми назад у місто, зайшли до гостиниці сьв. Йосифа при вул. Руський і там зіли обід.

По обіді пішли ми оглянути Огородничу Школу на Замарштиніві. Там зі всего найкраще виглядали довгі шпалери карлових овочевих деревець, з різно звисаючими овочами. Подорозі зайшли ми до церкви Преображення Господнього, а відтак до церкви св. Юра. Вже вечорло. Вечірній пісмуерк, ще більшої поваги й маєстату надавав храмові св. Юра. Та в середині не багато можна було заглянути, бо все заслонювали руштування. — Пізно у вечір вернули ми до „Просвіти“ й там переночували.

Другого дня рано ми спішили оглянути „Маслосоюз“. На вулицях ще слабкий рух. Нараз напрошти нас переїздить розмальоване на біло авто з написом „Маслосоюз“. Далше мінає нас друге таке авто й третє... — Значить „Маслосоюз“, це поважна інституція, яка широко дає про себе знати, — думалося. Заходимо на подвір'я „Маслосоюзу“. Там знову застало кілька авт. З будинку виходить інж. Войчак і привітан нас, заводить у середину будинків та показує урядження, машини, магазини, холодильні, хем. лабораторію, тощо. Це, що ми побачили в „Маслосоюзі“, перейшло межі нашого сподівання. Всюди модерні машини, що аж дивно стає, що молочарське підприємство потребує стільки різнородних скомплікованих машин. Ось магазин - холодильня, — там машини при помочі соліанки й амоняку виключують низьку температуру. В іншій салі машини до пастеризації молока, дальше машина, яка мие пляшки, то знову наливає молоко до пляшок і закорковує. Там басейни, в яких закупаються сметану чистими культурами бактерій. Всюди якнайбільший порядок і чистота, все улажене гігієнічно. Сходимо надоліну. Тут знову слюсарський і стюлярський варстат. Власними силами все можна зробити. Зіпсується якась машина, або авто, то в своїх робітнях все можна направили! — Вісіци оглянули ми наковино яєць і магазини з медом. В часі оглядин

**Купуйте тільки
найкращий шевський
ДЕНДРА**

Фабрика
у
у Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

Коли у Вашій хаті хтось курить то зверніть йому увагу, що кожний український курень живає тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної фабрики „Будучність“ в Тернополі

всє пояснював нам інж. Войчак. Тут ми довідалися, що „Маслосоюз“ має 11 власних авт, якими розвозить молоко, масло, сметану, яйця... Має у Львові 21 склепів, в яких продає понад 50 панночок, разом у Львові „Маслосоюз“ zatrudнює около 250 людей. Коли ще до цього додати, що „Маслосоюз“ об'єднує 142 Районові Молочарні, — а в кожній працює бодай по кілька людей, — то стане ясно, що „Маслосоюз“ дає працю, пару тисячам людей. „Маслосоюз“ виплачує річно селянам - доставляю кілька мільйонів злотих за молоко, а при тім платить все вищі ціни, як чужі спекулятивні молочарні. В нинішніх важких часах, не повинно бути українського села, де не було б молочарні, об'єднаної в „Маслосоюз“. В нас повинен загинути дотеперішній спосіб перерібки молока. А зробить жінка яку квартирчину масла, йде з цим до міста й там не раз цілими годинами вистояє, а різна жидовина платить пєсі гроші за наш продукт, ще й не раз кепкує собі при тім. Ми повинні збувати наші молочарські продукти через нашу централю, з якою числяться, не тільки краєві покущці, але й заграничні.

Щиро попрацювавши з дирекцією, опусли ми „Маслосоюз“ і пішли оглянути музей Дідушицьких. — Черговим етапом наших оглядин, була фабрика мила „Центросоюз“ і фабрика шевських кілків „Дендра“. У фабриці мила „Центросоюз“ оглянули ми цілу механіку виробу мила. Мило в „Центросоюзі“ виробляється з першорядних товщів та під кермом першорядних фахівців. І аж дивно стає, чому ще так багато наших людей не купує мила, яке виробляє своя кооперативна фабрика, але купують мила чужого виробу, які часто - густо не тільки не дорівнюють милові „Центросоюзу“, але є багато гірші від нього.

В сусідстві фабрики мила „Центросоюз“ є фабрика кілків „Ден-

дра“. Заходимо туди. А там знову інший світ: звенять пилі, стукотять машини, а їм під так стукотять наші серця й очі глядять цікаво. Це рідний промисл... Власними силами твориться він. Хоч перешкод багато та завзяття й міць духа піонерів українського промислу — мусить побороти все! Лише ми не сміємо бути байдуку, мусимо змагати до цього, щоб наш промисл став сильний - могутній, а тоді надмір робучих рук із наших сіл, знайде працю в своїх фабриках і підприємствах. — По огляненні фабрики „Дендра“ пішли ми до „Просвіти“. Нас кіль-

кох Лемків відвідало редакцію „Нашого Лемка“.

...Тисячами різнобарвних світил миготіло місто, повне принад і чару. Ми відіждали. Львів лишився за нами. Спішимо, бо перед нами ще Черниця, Стрий, Станіславів ...

Львів зникнув з овиду. Та за те в серці лишилася віра, що ми живемо й розвиваємося, що всім чужі заходи, наклепи й брехні на ніщо не здадуться, бо здоровий український національний дух міцніє-кріпшає і приїде час, що зриве полуду з очей незрячих ще до сі братів і в нашій тихій Лемківській стороні. Михайло Новицький

В єдності сила й багатство.

ЧОГО НАМ БРАКУЄ?

Неодин скаже, бракує нам грошей, землі, праці, достатків.

Хочете дізнатися, чого людям на Лемківщині бракує — перейдіть уздовж і вишири Лемківщину та прислухайтесь в першій лінійшій хатині. Що почуєте? Сварку! Скажете — це з бід, з горя, немає з чого жити. Ідїть під хату багатшого газди. Чуете? Сварка! Ще ідїть до рідкого на Лемківщині багачиря. І тут сварка! Ідїть на громадські збори, до читальні, кооперативи, скрізь почуєте одну сварку. Перейдіть по судових коридорах, читайте часопис і одна незгода всюди панує. Почувши те все хочеться крикнути з перляку: Боже, так уже ціла Лемківщина наповнена якимсь гнівним вибуховим матеріалом, котрий, що хвиля вибухає й валить її життя. Валить сварка наше життя — руйнує нас незгода, а ми затиснувши кулаки йдемо по лік, щоб при праці продукувати, в який спосіб знищити свого ворога, а ворогів маємо так багато — просто вживається, що всі люди наші вороги.

І почавши від родинного гнізда, в котрім скільки душ, стільки ворогів, переходимо на громадське життя. О тут вже нема що казати, бо українець для руского ворог, для комуніста ворог, для суботника ворог, і ворог син батькові, доня матері.

Ох, Лемківчино! Колишня спокійна Лемківчино. Тиснуть тебе зі всіх боків — гне тебе неволя. Чорна хмара упадку висить над тобою й ти не можеж знайти рятунку, бо твої діти взаємно гризуться й шарнають твоє серце.

Спам'ятайся народче, щоб не було запізно. Адже зрозумій, що ті всі ув'язнені вороги, це твої браття — з одної української крові, ви-

годовані хлібом лемківської землі; лише не знають, що творять. Може їх хтось збаламутив, а може з нужди пускаються на юдні хліб, а ми своєю лайкою ще їх відпибаємо й наставляємо їх проти себе. Знаймо, що сваркою ще ніщо собі приятель не здобує.

Нужда причиною незгоди, але забуваємо, що „в єдності сила й багатство“.

Замість безпідставно сваритися взаємно, стаємо спільними силами до праці, побороти наше горе й цілу Лемківщину двигнути з моральної й матеріальної руїни.

Візьмім собі примір з жидів; чому вони багаті? Бо заховують цей закон згоди й братерства. У них нема ріжницї, що той носить пейси й ярмурку, а другий не носить, але вони стають один за другим, тому цїлий жидівський рід не боїться злиднів.

Отже коли хочемо розв'язати питання, чого нам бракує, то крім згоди та братерства нам нічого не бракує, бо тими двома середниками можемо все здобути, а в незгоді знищимо цікавито своє істнування.

Тому стараймося побороти незгоду, почавши від родинного життя до громадсько-суспільного життя. Тоді закарить в наших горах добробут і щастя. Полюбимося взаємно, мачоци на увазі слова нашого великого пророка, котрий кає до нас „Обніміте брати мої найменшого брата, нехай мати усміхнеться, заплакана мати“.

Передплатники в Америці й Канаді

присилають передплату на адресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

ЛОВИНКИ

Ще раз пригадаємо, що в попередні часі вистали ми розрахункові перекази на те, щоб усі наші Передлатники відновили передлату на 1938 рік та виврили свої зобов'язання за 1937 р.

Чи Ви вже купили Вашій дитині українську шкільну читанку? Якщо ні, зробіть це негайно. Вчить своїх дітей літературної української мови, спільної для цілого українського народу.

Маліш податкових залежностей не будуть стягати. Скарбові уряди в Польщі скасували дрібні квоти залежаних податків, які не перевищують коштів екзекуції.

Забора на торгувати по школах. Шкільні влади видали наказ вести склепи по всьому селу і середніх школах. Шкільні склепки повинні мати характер кооперативу, набувати товари в них мають право лише члени.

Новий паровий тартак побудували в Добромилі. Це вже четвертий тартак у цьому містечку, в ньому найде працю 50 нових робітників.

Спізнених пасажирів не вільно впускати на перон. Залізнична дирекція видала розпорядок, що має завдання поборювати нещасні випадки при вскакуванні до поїздів, які є вже в русі. Залізнична служба не сміє в ніякому разі пускати на перон спізнених подорожніх, як поїзд зачинає вже їхати. За вскакування до поїздів підчас кондуктори будуть негайно стягати кару з подорожнього.

Сіринки по 5 грошів. Тому, що купці не мали видати 1-го гроша покупцеві, який купував пачку сіринків за 4 гр. тепер появились в продажі пачки з більшою кількістю сіринків за 5 гр.

Скрізь однакові. У Харбині на Далекому Сході Японці розстріляли під замігом шпигунства жидка Якова Гаммера з Польщі. Він поселився в Харбині перед 7 роками й провадив там ніби склеп ткацьких фабричних виробів, а поправді був большевицьким шпіоном.

Великий успіх повстанців. В Іспанії мають повстанці великі успіхи. Небаром побіда генерала Франка скінчить страшну братовбивчу війну в Іспанії.

Український дитини. Відомий український композитор і бувший

Усус, Михайло Гайворонський, який живе тепер в Америці, переслав до Редакції „Дзвіночок“ у Львові, вул. Костошка 1а, квоту 51 зол. 60 гр. на „Дзвіночок“ українським діточкам на Лемківщині й Подіссі.

Тому подайте адреси пильних і талановитих наших дітей з Лемківщини до Редакції „Дзвіночка“, а вона поручить своїй Адміністрації даром слати „Дзвіночок“.

Дешеві ліки для села. Антикарі мають виробляти окремі дешеві ліки в ціні від 15—55 грошів для села. Час найвищий!

У Крилосі, біля Галича, де відіграв наш учений археолог, др. Я. Пастернак фундаменти старинної церкви князя Ярослава Осмомисла, тепер не роблять розкопок, тому, що йде зима. Відкопані фундаменти й стіни прикрили дахом, а за весною підуть дальші роботи. Не одну ще цікаву й цінну річ відкопають.

300 тисяч лір дарував святий Отець для бідних, опущених дітей в еспанському місті Сантандер. (Місіонар ч. 11).

Дивна подія сталася в селі Лімна, добромільського повіту. В цьому селі, на самого Спаса підчас Богослуження грали колоди в карти. Серед гри прийшов до хати один господар і побачивши таке, сказав: „Чи Бог від вас відступив? Таж у церкві Богослуження, а ви що тут виробляєте? Що то було би, якби так у цій хвилі вдарив у вас грім?“ — І вийшов з хати. А весела компанія далі грала в карти. За якийсь час надійшла буря й вдарив грім — якраз у цю хату, де забавлялися хлопці! Один із них, 17-літній хлопчик, погиб на місці, а п'ятеро парубків поразило.

Лемківській Дитині. „Наш Приятель“ повідомляє в 3 числі, що на передлату бідній лемківській дитині жертвують: Бурса ОО, Студити у Львові 5 зл. Користають: Осип Смакула з Великої Мащини, Михайло Пінчак у Чистогорбі, Юрко Сікора з Веа. Вислока, Павло Темншин з Ниж. Волі. Боже заплать!

1000 нових покупців
знаменитої пасти

ЕЛЕГАНТ
дасть працю

1-му безробітному, що є Вашим братом!

Церковні бродати, борти, френдалі, панамі й шитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, гетові фелони, фани, пауки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і мадило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 4/1.

і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемислі, вул. Костошка ч. 5.

Відъята галузь дерева вбила жінку. Дня 25-го м. м. в год. 7-й рано в Павлокомі, повіт Березів, Андрій Ланчак зрізував галуззя з придорожньої верби. В одній хвилині падаюча галузь вдарила в голову переходячу 67-літню Еву Соколикову, так, що вона згинула на місці. Ланчак не бачив Соколикової, а знову Соколикова — короткозора й гауха — не здавала собі справи з небезпеки, що їй грозила.

30 мільйонів емігрантів. Після останніх обчислень на цілому світі є біля 30 мільйонів емігрантів. Найбільше емігрантів мають ЗДПА, а даліше Аргентина, Франція, Бразилія і Сіям.

Скільки є живдв? „Річник живдв в Америці“ містить статистику всіх живдв на світі. Виявляється, що всіх живдв на світі є 15 мільйонів і 525 тисяч. Аж 7 мільйонів і 620 тисяч тих живдв живе в Східній Європі, себто в Україні, Росії, Польщі і т. д.

Большевики не нищать поганської релігії. Большевики роздають своїм племенам образці Сталіна й кажуть їм до нього молитися, бо „він сотворив цілий світ і всіх людей“. Ось бачите, — до чого новопоганське життя докоучеться!

Іспити перед виїздом до Бразилії. Всі особи, що їм бразилійський уряд видає візи, здають тепер іспит з читання й писання в рідній мові. Цьому іспитові підлягають усі без винятку емігранти від 14 літ угору. Хто згаданого іспиту не здасть, не одержить дозволу на виїзд до Бразилії.

Пам'ятайте при кожній нагоді, що за долю Українських Інавалідів відповідає той, хто післав їх до боротьби, — Українська Нація! Обов'язком цілої Нації відповідно Інавалідів забезпечити!

Проти РОЖИЩ безрог треба шепити
безроги сировицею і ліпильною.

Шури нищать РАЙНА.

Плані нищать МИШ Н.Б.

„СЕРОВАК“

Сп. з О. В.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Тел. 201-07.

Перепродажує відшурення. На бажання
інформації.

На Великій Україні неспокій. Народ на просторах України за Збручем не вважає ані на великі кари, ані розстріли, в'язниці, бунтується проти большевицько-можовської наволочи. Большевики даліще нищать церкви та монастирі. Однак ці всі переслідування не зломлять духа українського народу!

Важке для бібліотек філій та читальні „Провіста“ та інших Тористів. Тому, що закон суворо забороняє перетримувати сконфісковані книжки в бібліотеках установ, а за 5 літ по виданню Т-вом „Провіста“ першого списку сконфіскованих книжок — сконфісковано багато дальших видань, а до того цей перший список вже давно вичерпаний, виникла потреба видати доповнений список сконфіскованих книжок та нездоволених періодичних видань. Такий список (сторін 75-1) вже виїшоа і Т-во „Провіста“ переслало відповідну кількість примірників до всіх своїх філій.

Читальні „Провісти“ мають негайно купити його у своїх Філіях або безпосередньо прислати до Централі І зл. і провірити свої бібліотеки, щоб уберегти себе перед евентуальними законними конвенціями. Це повинні зробити також усі інші товариства, що мають бібліотеки.

Занедбання цього обов'язку буде злочинним супроти власного Т-ва.

Ціна одного примірника 80 гр.
Канцелярія Т-ва „Провіста“
у Львові.

Провістська анкета відбулася дня 15. Х. цр. в Ярославі в домі „Родина“ при співучасті понад 40 представників всіх читальні ярославського повіту та інспектора Матірнього Т-ва „Провіста“ зі Львова, п. Кобова. Анкета радила над ювілейним роком „Провіста“ та започаткувала заложення нової філії в Лежайську, найдаліше висуненім на заході.

Відтяв уху тестеві. Господареві О. Магуркові у Вороблику кор. його зять, поляк Вл. З. підчас сварки відрубав сокирою ухо і важко потовк обухом сокири голову. Як довго треба чекати, щоб несподівано однинці переконалися, що мішані подружжя не приносять щастя?

Збожеволів польський священик. Протисаюче вразиння в цілій школиці викликала вістка, що священик в Іванчу пов. Коросно, зв'язавши зі своїм антипатію до українців, збожеволів нагло. Хворий терпів від деякого часу на постійній біль голови.

Гарні озимини на Лемківщині. Гарна і тепла осінь вможливила закінчити осінні збори та поорати під весняні засіви.

Жахливий терор у Совітах. З Москви повідомляють, що в жовтні д. р. на всій території СССР розстріляні поверх 800 т. зв. „ворогів народу“. Крім цього кружляють поголоски, що тепер перевели нову чергу арештувань визначних большевицьких достоянників. Большевики далі виарештовують „буржуазних націоналістів“ на Україні, Кавказі, Азербайджані. В Ленінграді, в Сербачу і Горьку відбувається кілька більших процесів проти „контрреволюціонерів“.

Адвокат і карний оборонець
Др. ФРАНЦ КОКОВСЬКИЙ

відчинив адвокатську канцелярію
в Березанях, Ринок 12. І. п.

З діяльності „Музею Визвольної Боротьби України“. Як подають „Вісти М. В. Б. У.“ каса того товариства має тепер зібраних 200 тисяч чеських корон, призначених на будову музею в Празі. Товариство приступає ще цього року до купівлі площі під музей, але на ту ціль треба зібрати ще 60 тисяч чх. Товариство звернулося в пресі за закликом до українського народу зібрати ті гроші на будову дому й нема сумніву, що українське громадянство допоможе побудувати цей музей у Празі.

В Новому Саці увязнили урядника огрівальні С. Новака за крадіж 6 тисяч злотих.

Лемківські буквари не переводяться. Свогою часу в „Українському Бескиді“ та в „Новому Часі“ була згадка, що свіяцький шкільний інспектор видав рішення про скасування по вселюдних школах лемківського букваря. Українське громадянство з найбільшою радістю прийняло цю вістку

до відома. Та однак показується, що паперове рішення інспекторату не знаходить примінення і арозуміння серед учительства. Є багато сіл у лемківському повіті, де даліше вчать з лемківського букваря, а що більше, в багатьох, передусім у новооснованих школах, учительство в своїй ревності різими штучками й способами, всупереч волі батьків, спроваджує даліше до навчання скасованих букварів. Ось для прикладу, в селі Хревіт учитель вівав дитвору принести гроші та приобцяв збірною закупити різні букварі. Діти гроші попросили, а вчитель, купивши букварі, не роздає їх дитвору, а тільки сховав у себе під ключ, видаючи їх виключно в школі хіба в часі науки. Здивовані тим родичі просідили, що причина цього ніде непрактикованого поступування криється в тому, що вчитель закупив лемківський буквар. Розуміється, свідомі родичі рішучо зарпостеували проти цього роду практик та будуть непохитно стремити до здобуття прав навчання в рідній мові, а поборювати штучне регіональне язиччє.

В Ярославщині страйки і демонстрації „Зельного Штандару“ прихилили. Та по селлах дальше їхні агенти організують масове членство в „Строніцтві Людовім“. Бо, мовляв, „чи русін чи поляк, то єст вшишко едно“. Українці, бережіться перед чужими агітаторами.

ПРИСУД НА КОМУНІСТА

Перед судом присягним у Рясневій станув Натан Кестехер, який підчас походу людової партії в Ланцуті разом з Мосесом Філлером кричав голосно, вихвалюючи устрій совітської Росії, Філлер утік, а Кестехера, обвинувачено в комунізмі засудили на 2 роки в'язниці.

ЗЕМНІ БАГАЦТВА

В громаді Тярва Сільна, повіт Сянж, відкрили дуже багату терені зеленої руди, що має 95 % сталі. Руду буде видобувати новооснована спілка зі Шлеська. Як бачимо, багата наша землянка.

„Злих книжок не читати“, під таким наголовком дає український католицький тижденик „Мета“ належну та обосновану відповідь „редакторам“ капанської газети „Карп, Звонць“ зі заврагою, що поважна небезпека читає на душі газетачів з „церковно-народної газети“ „Карп, Звонць“, тому всі повинні добре собі запам'ятати „крутиство й шкідливість такої „газети“, бо це жив в овечій шкурі.

Дитячі садки на Лемківщині.

САДОК У ТУРИНСЬКІМ

тривав від 1/7 до 30/7 1937, приміщений в приватній домівці. Дітей було початково 25, пізніше число їх зросло до 8 і тому садок передчасно закінчено. Причиною цього стану була байдужність родичів, а може й потайна ворожа агітація. Провідниця садка п. Софія Ляхицька. В околиці Туринського (Команчі) організація садків є дуже жадка, тому треба там почати приготування садків уже від тепер та працювати над цим через цілу зиму й весну.

САДОК В ЗАГУТІНІ.

тривав від 1/7 до 31/8. 1937, приміщений в домівці місцевої Читальні „Просвіти“. Дітей вписаних було 57, ходило правильно около 47. Доживлювання відбувалося два рази денно (друге снідання й підвечірок). Садок устроїв дві дітячі імпреси: „Свято матері“ і „Закінчення“. На обох було багато гостей своїх і чужих. Садок у Загutinі — це вже щорічна дитяча установа. Провідниця садка п. Ольга Чабанівна.

САДОК У ДОБРІЙ ШЛЯХОЦЬКІЙ.

тривав від 1/7 до 31/8. 1937, приміщений в домівці Українського Народного Дому. Дітей було вписаних 25 і всі правильно ходили до садка. Доживлювання було перед і пополудні. Садок уладив дві імпреси: „Свято матері“ і „Закінчення“. Хоч садок у Добрій Шляхоцькій організовано перший раз — то мимо цього ведений він був гарно і родичі дітей дуже живо ним інтересувалися. Провідниця п. Володимир Хомицак. На будуче треба організувати в Добрій Шляхоцькій два садки, бо село дуже розлоге.

САДОК У ВОРОБЛИКУ КОРОЛІВСЬКІМ ПОВ. КОРОСНО.

тривав від 27/6 до 28/8. 1937, приміщений в домівці Кружка „Сільського Господаря“. Записаних дітей було 45, ходило правильно около 35—37. Доживлювання обіймало друге снідання й підвечірок (молоко і булки, при кінці булки з маслом). Садок уладив два пописи: „Свято матері“ 25/7. 1937 і дитячий попис на закінчення 28/8. 1937. Програма одного й другого попису обіймала по 30 точок, при чому одночасно відбувся попис до росту. Умовини ведення садка дуже тяжкі, бо одночасно ведений був на громадський кошт садок

„руський“, до якого ходили діти безплатно й одержували даром булки й молоко. Тому підмога з Америки у квоті 15 дол. для нашого садка мала дуже велике значіння. Провідницею садка була п. Марія Терещенко, що серед незвичайно важких обставин виявлялася вповні здобовляючи з принятих на себе обов'язків.

САДОК В ЯБЛОНІШ РУСЬКІЙ ПОВ. БЕРЕЗІВ

тривав від 7/7 до 27/8. 1937, приміщений початково в приватній домівці, пізніше в домівці вселюдчої школи. Дітей вписаних було 49, пересічно ходило 45 — більшість дівчат. Доживлювання обіймало друге снідання й підвечірок (молоко, булки або хліб). Поживу частинно діти приносили, частинно діставали в садку. При співучасті садка відбувся фестин з пописом дітей в дні 1/8 1937 і літочий попис в дні 22/8. 1937. На програму пописів складалися інсценізація, забави, спів, деклямації і т. д. Садок у Яблоніш Руській ведений був перший раз. Родичі виказували велике заінтересування. Провідниця п. Анна Каші.

Заняття у садках відбувалися гереважно від гол. 9—12, у декотрих садках від 8—12, у Дубрівці Руській від 8—13, а пополудні від 15—18, часом довше. у Дубрівці Руській від 14—18. Найбільше години праці присвячувала отже садкові провідниця в Дубрівці Руській. Санітарний нагляд над садками виконували Др. Володимир Каранович зі Сянока, Др. Константин Цеплий з Римонова. Кожий з них перевів перегляд дітей в йому найбільших садках.

Адміністрацією садків занималися подібно, як попереднього року, окремі місцеві комітети. У склад Комітету входило 5 осіб, а прововид у ньому куратор садка. Майже усі садки відвідав голова сянського Кружка. У бичжому році видав Кружок Р. Ш. у Сяноці з власних фондів 695 зол. 86 сот. на дитячі садки.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОРОСТУ.

Майже всі провідниці дитячих садків — вопри працю в садочках — багато часу присвячували доростові. Найкраще згуртований був доріст у селах: Дубрівка Руська, Морохів, Семушова, Ялин, Гломча, Завадка Римианівська „на Абрамовій“, Загutinь, Вороблик Королівський та Яблоніш Руська. Праця

Для інтелігента, ремісника, купця, селянина, робітника, а в першу чергу для просвітняського діяча і для всіх загалом дуже цінний і практичний Ювілейний Календар „Просвіти“ на 1938 р.к. (із безплатним додатком стінного календаря).

Понад 250 стор. друку, ціна тільки 1.20 зл.

Питайте вступи за Ювілейним Календарем „Просвіти“!

Хто продасть 5 календарів по 1.20 зл. і пришле разом (6 зл.) на адресу: Книгарня „Просвіти“, Львів, Ринок 10, той дістане зарад оплачено поштою 6 календарів так, що для себе матиме календар безплатно.

Філії Т.-ва „Просвіта“, Читальні, Кооперативи і Мужі довіря, які замовили й одержали вже календарі, просимо негайно вислати гроші за продані календарі.

Як доростом обіймала головню спів, танки та вправи. в деяких селах також деклямації. Попис доросту відбувався звичайно як одна з точок фестину, „Свята матері“, або іншої імпреси. Деякі із цих фактичних гуртків, зорганізованих провідницею, залишаються на дальнє і будуть сходитися як до деякої міри самооствітні гуртки. Знову доріст із них перестануть існувати, але всеж таки остане по них слід, так, що в другому році легко буде їх знову зорганізувати.

Як в кожному році так і в цьому — поі організації дитячих садків — велику поміч і моральне й матеріальне попєття давала нашома Кружкові Духовна та світська інтелігенція тих сіл, де введено садки; так організація як адміністрація садків без цієї помічи не могли би обійтися та не були би вдатні. Тому всім цій інтелігенції та всім свідомим Громадянам, що займалися справою садків — належить щира та заслужена подяка.

Дитячі садки на Лемківщині стають з року на рік щораз більше популярні. Щораз більше сіл відлучає потребу їх оснующвання. Одночасно із тим шириться зрозуміння для національного виховання дітей та молоді.

Вирівнюйте передплату та при силайте належитість за книжки!

Юліан Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

Посада Вільховецька, перегорода Сянока (1 км.).

Посада Горішня, мішане село, віддалене 3 км. від української парохії в Дошні, до Рима нова 2½ км.

Посада Заршинська, польське село, присілок містечка Заршина.

Посада Яслиська, мішане село, віддалене 1½ км. від української парохії в Дальовій, біля Яслиск, до Рима нова 18 км., до Сянока 45 км.

Посада Ячмирська, польська оселя біля Заршина, в Сяницькій Окрузі.

Потік, польська місцевість біля Коросна. Прибівка, польське село (зеліниця в місці) кою Фриштаку.

Прибишів, українське дочерне село, віддалене 4 км. від парохії в Карликові, з українською греко-католицькою церквою Преп. Мат. Параскевії, збудованою в 1845 році; до Сянока 26 км.

Присітниця, польська оселя в області Стобичі (АГЗ XVI 374).

Присілі, українське дочерне село парохії Новиці, біля Устя Руського, з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1736 році; віддалене 16 км. від Горлиць; відоме як одне з найстаріших українських сіл у Герлицькій в XV. сторіччі. В давнину (1570 рік) була в Присілі самостійна українська католицька парохія.

Просік, українське село, з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1793 році; віддалене 6 км. від Сянока; (кожничасний душпастир парохії Просіка мешкає від 1873 року в Сянічку, де побудовані приходські забудовання). Про село Просік написав Др. Ф. Коковський довшу, цінну статтю, яка поміщена в „Рідній Мові“ ч. 11 (59), Рік V. п. н.: Назвища в селі Просіку, Сяницького повіту.

Петружне, українське село, дочерне української греко-католицької парохії в Машні Великій (6 км.), до Горлиць 14 км., поселене в XV. сторіччі.

Радодина, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1898 році; віддалене 35 км. від Горлиць, 5 км. від (пошта) Незнасові; відоме вже в XVI. сторіччі.

Ратнавиця, дочерне село Волчі біля Бувківська (число українців 200) з українською греко-католицькою церквою святого Отця Ніколая, збудованою в 1881 році (перша церква в Ратнавиці збудована була в 1680 році); до Сянока 20 км.

Рачкова, златинізоване село, приналежне до української парохії в Юривцях, в Сяницькій Окрузі (АГЗ XVI 1768).

Регетів Вижній, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1865 році; віддалене 30 км. від Горлиць, до Гладичева (пошта) 10 км.; відоме в XV. сторіччі.

Регетів Нижній, полунечий з Вижнім. Рибенів, польське село біля Лавові, в Новосандеччині.

Риманів, містечко, віддалене 27 км. від Сянока. Воно цим замітне, що повстало з української княжої оселі (ще сьогодні виділяють на входній брамі до палати грабійного Поточного трираменні хрести) над річкою Табор. (Окремо: Ю. Т.: Руслом Вислока — книжка готова до друку). Під суцану пору нема в Риманові ані одного українсько-промислового осередку, або крамниці; хоч славний Риманів з великих річних торгів та доюка окрилений українськими селами. В Риманові високо стоїть торгівля кожухами, обувом, рогатою твариною й кіньми; цікаве теж, що в Риманові ковальське зелізо одешевше, як у Сяноці. До зеліниці в Шляхоцькому Вороблику 6 км.

Риманів-Живець, лінійна оселя над річкою Табою, притокою Вислока, лугово-вуглекисні солішки з бромом та йодом; лічить: жовницю (запалення лімфатичних - новелічних круглих залоз, порозміщуваних по цілому людському організмі з пасогою білковинною рідиною, яка нащипує деякі бактерії (пр. гноєві, туберкульозні та інші), катарі дихальних шляхів, жіночі хвороби й інші).

Рихвалд, українське село, з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1653 році; поселене в XIV. сторіччі (має задання привілей на торгівлю баонами), віддалене 12 км. від Горлиць, 7 км. від Руської Рощи.

Рівне, польська оселя біля Дуклі (копальні нафти). В давнину належало Рівне до „дергівської руської області“.

Ріпки, український присілок парохії Ганчової, з українською греко-католицькою церквою Рождества Пресвятої Богородиці, збудованою в 1801 році; (вільме з того, що на терені Ріпок у 1769 році перебували польські війська конфедератів, які збунтувалися проти свого короля, разом зі шляхтою). До Висової 8 км., до Горлиць 35 км.

Ріпник, українське село, з українською греко-католицькою церквою Преп. Матері Параскевії, збудованою в 1914 році; поселене в XIV. сторіччі; парохія була в Ріпнику вже в 1581 році; до Коросна 15 км., до зеліниці в Ягайльов. Лучках 8 км.

Розділля, українське село, з українською греко-католицькою церквою Рождества Пресвятої Богородиці; віддалене 11 км. від Горлиць, 5 км. від Липинок.

Ропя, український присілок парохії Климківки біля Горлиць.

Ропиця Руська, українське дочерне село Маластова, біля Горлиць, з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1819 році; поселене в XV. сторіччі.

Ропянка, українське село, віддалене 3 км. від парохії в Вільхівці біля Дуклі.

Ростайне, українське село, з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1921 році; в 1914 році (світова війна) маляри спалили ціле село й приходські будинки. В Ростайнім душпастиривав бл. п. о. Степан Тарнович у 1903—6 р., (тут уродився теж автор цих рядків); до Змигороду 24 км., до Крамної 8 км.

Далі буде.

Роман Антонович,

10

Як говорив Бескид.

В кімнати пана аж мрячно було. Клубився дим від ламп'я, що їх раураз закурював пан Ерліхгоф. Й хоча поза кімнатою, на світі Божім см'ялася природа літнім облечням, в кімнаті хмарно було. В ній клубилися думки одні й другі, треті. Самі пуста.

Пан Ерліхгоф спинився біля вікна. Впер зір у золото соняшного дня й відчинив вікно. Городники порядкували в парку, стежини чистили і обтирали зайве гілля, що нарушувало акуратність стрижених кипарисів та низьких живоплотів глею.

Його це не займало. Він чув нудьгу. Цей другий день на замку, був немов уже сотним днем. Хотіли би вправитись скоріш звідусіль, та не пускали родинні справи й старий шляхецький звичай. Заручини його, хоч як борюва з тим, відбулись мусіли в його родиннім замійці на Дуці.

Чи він хотів женитись? Також звичай наказував зробити. Й оточення і товариство, його тридцятий рік гулящого життя, неробства й пороженчі, посилювані намовами, інтригами й нещесті нудьга та голод нових вражінь — казав, що це не шкодить спробувати. І так з браку вражінь постановив: хай буде, вженюся...

А баронівна Четвертинська?.. Красуця була. Без приданого, бо барон Четвертинський в клопотах прошевих постійно був. Однак йому це було мало важке. Вона як існувала в нього, то тільки тому, що тіло в неї було принаде до пана Ерліхгофа. Він зрештою усі жінки так цинів.

— Які вина подавати до столу? — спитав старий льокай, що тихо всунувся в кімнату.

— Шо, вино? Так принеси мені бургунда з льоху.

— Ясновельможний пан граф вибачить, я питаю, які вина подавати на прийнятті — це раз сказав льокай.

— Які хочеш, я вже сказав, щоб про те прийняття мене вже не питали. Воно нудне. Іди, ти вже раз.

І знову закурив та дивився крізь вікно. Бездушно. Нодна думка не залишилася довго в його мізку, втікала, бо нудна йому була. Він знову бачив садівників і кльомби квітів. Потім побачив Ваську. Обличчя в'ясувате і довгий ніс... Так, пан Ерліхгоф пізнав його. Гидкий він був для нього, та пригадав, що цей з покритим віспою обличчям урятавва йому життя, як збійники напали були на ловах. І внора був він в нього. Вже вечером і сповістив його про те, що сталося в хурті Сімків. Але й ця дівчина - кріпачка, яку привів учора була вродлива. Така вродлива виховалась в горах поміж кріпачками. Її якби прибрав у панські шати, не уступила б здаться баронівній Четвертинській. Як несли її обомлілу, і голова з розлушеним волоссям звисало на рамена... Направду пан Ерліхгоф застанювився. Й якраз тепер поміж його нудні думки вв'ягналися нова менш нудна, така, що розігнала прочі, що клубились у мізку і добувала раураз нєвий простір у мізку.

— Ти, Васька — гукнув пан крізь наветежінь розкрите вікно з двома крілами.

А Васька обернувся й побачивши покровителя, скинув капелюх і в пояс поклонився.

— Підійди — це раз гукнув пан Ерліхгоф.

І Васька зігнутий у дабе, підловзав до вікна. — Як, краля та, що ти її тут внора привіз? Чи це вона, та, що ти збираєшся женитися із нею?

— Пан ясновельможний вже сказав, — промишрив Васька і знову низько поклонився в пояс. — Я власне... — і тут збулись в нього ті думки, які хотів він виразити панові.

— Говори, чого хочеш! Ти врятував мені життя. А пан твій таке не забуває — говори граф. І це немов зігнало усі думки у голову слуги дукляньского двора.

— Я власне, вже просив наймилістивішого пана графа, щоб дозвіл зволив дати на женітбу з Сипковою Марькою. А я служитиму до смерті як найвіршній пєс.

— Скажи, щоб придятели її і хай приїде до мене у покої.

В шо мить промовив з пана Ерліхгоф виконавєць поганського звичаю — старого права у римляни. Він думав про цей закон, що в той час відомий був по всіх дворах, про закон першої ночі. А воца, ця Марька, кріпачка з гір вродлива дівчина...

І граф на Дуці і Мушині вже не дивився на золото сьгоднішнього дня, що прикривало зелень доскрути й ясноло благою полуміною щастя. Він лускав ловоди своїм розсерним нічкємним почуванням і ждав. Вже ламп'я закурювати він не брався і не ходив спугнаний нудьгою по кімнаті.

Часок і тихо відхилились високі різьблені старі двері й до кімнати всунувся старий льокай, що про вино приходив питатись пана графа. Він став при дверях й врочисто заявив:

— Ясновельможна баронівна Четвертинська!.. Пан граф скіпив, а потім кинув:

— Просити до сальону.

* * *

Коли прочунала, почула Марька, що голова у неї як колода. Шуміло в голові й не збирала думок, де вона. Та благородний спокій, що царив довкруги й темяря, що сповивала шо ком'ярку, що в ній була — вспокоювала Марьку і помало укладалось в її мізку все те, шо з нею внора сталося. Так, по вечері відійшов до хати няню, вона сиділа ще під копою сина і любиувалась вечером, шо надлітав із гір. І у хвилині, коли збиралася їти відпочивати, почула тверді обійми Васьки. Потім вона борикалась із ним й кричала за няньом, але все було надаремно. Не стало сил і мусіла послухати сили кріпких Васькових рамен. Васька закинув її на плече і вона попала в обморок, але не на довго. Прочунала, як холол річки поглядів її по всьому тілі й теці побачила шоє страшне... горіло рідне обійстя. Шо дальше сталося, не пам'ятала...

І знову почула шум під черепом у мозку, і як пробувала підвестись, боляло її шде тіло. Невже її побиди? Але ні. Пронизуючі памяти, не знаходила там ніного такого. І знову лежала хвилину тихо немов в обморoku. В комірці темно було. Потім пробігла думка чи день воно на світі Божім чи тем. на ніч, як тут в комірці. І вслухувалась. З напругою пронизуючи темяря. Здавалось їй, шо ген далеко деє пливє життя й певно сонце золотить безмежний світ. І чула, шо назрівє в неї не одчай і туга, а бунт і крик душі: за шо? Навіщо кинули її в чотирі стіни, коли на світі Божому усе розсміяне — живе. Цей крик кріпше, й давав їй силу, скріпити себе і рішитись.

І найменшими ошадностями В ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродзських 1. п. П.
розбудуйте рідний промисл.

НОВІ КНИЖКИ

Іван Крип'якевич: Ярослав Осмомисл, вид. Т-ва „Просвіта“ ч. 10 за жовтень (стор. 48); щавня праці нашого відомого історика про панування князя Осмомисла.

Др. Яким Ярема: Українська Духовність в П' культурно-історичних вивах; накладом автора. Львів 1937, стор. 80. Відбитка зі Збірника праць І Українського Педагогічного З'їзду у Львові в дні 1—2 листопада 1935 р.

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає
сільським господарствам свої і ді
машини
штучні погніт
і всяке сільсько-госп-
дське п. іладдя

ЛИСТУВАННЯ

Вп. Іван Новий: щиро дякуємо, помістимо; передаста заплачена по кінець листопада п. р. Привіт!

Вп. М. Чупільовський: щиро дякуємо, помістимо все; зникни звернемо з подякою. Всім Братам у Тиріві В. щирий привіт!

Вп. Д. Ільчишин: використовуємо; бажану книжечку ми вислали, календарів „Зол. Колос“ не маємо, пишть на вул. Косцюшки 1а, там є ред. календарів. Гарзда!

Вп. Никола Пилип: бажана книжка коштує 6 зл., тому не знаємо, чи така ціна Вам відповідає. Привіт!

Вп. Софія Семь: гарненька відповідь, помістимо. Привіт!

Вп. Дружина Матія Біка в Ф. Р.: листа одержали, часопис шлемо, щирий привіт з Рідних сторін!

Вп. Калыука Е.: листа одержали і належність за історію та передали. Щиро дякуємо. Про п. Голода помістимо. Подорожени!

Вп. М. Похонський: внесіть подання.

РІДНЯ З ВОРОБЛИКА,

саме брат Павло й другі шукають Семена Платка, що живе в місті Шліаго (вихав там перод 17 роками) в Америці а від 1920 р. не дає про себе знаку життя.

Прохазмо його, або Вп. Читачів „Нашого Лемка“, хто читатиме оці рядки та знав би про його адресу — хай подасть до Редакції „Нашого Лемка“, Львів, Новий Світ ч. 22.

Українські газети в Америці прохазмо передрукувати.

„НАІЗД ШЛЯХТИ“ НА ЛЬВІВ.

Український часопис „Нова Зоря“ ч. 84, пише за польським „Пісгом“ таке: „Дня 17. X. ц. р. львівська санация вирекісерувала „дармовий“ зїзд мешканців сіл з трьох воєвідств, а саме: львівського, станіславівського й тернопільського; шумно називаючи його: „Зїзд загородової шляхти з Підкарпаття“.

На сумнім таї несподі — машеруючі ради знущенняого хлопства робили вражіння образу „недзи і розпачи“. Так зігнано вїтїв, солтїс та громадських секретарїв, їх жінок і дітей — та названо це — „шляхтєю“. Дали їм безлатїні поїзди (три), харч, Великий Театр, кіно Аполльо й Палїс. Одначе найліпше чулися гостї в рацлавїцькій панорамї (славний історичний образ), подївляючи славну в історїї шаржу краківських хлопїв під командєю начальника Косцюшїка. Якось не намальовано там ніде шляхти — тільки завязїх „кракуїсїв“. Всїх учасникїв начислили мабуть 3.000, — з того 1.000 зарп за проїзди розїйшлося по містї за приватними орудками.

Учіть своїх дітей ошаджувати й постарайтеся для них пушку й книжечку ошадности

Кооперативного Банку

„ДАНІСТЕР“
у Львові, ул. Руська ч. 20.

О. Остапович.

„УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО“ НА
ЛЕМКІВЩИНІ.
(Спомян).

В 1912 році гурток молодого українського вчителства в горлицькому повіті привітав появу „Учительського Слова“ з великим одушевленням.

Кінені далеко від своїх сторін відчували ми брак станового органу, який мав би дучити нас з центром народнього життя. Коли він повився, він стався для нас дорадничим не лише в становиво-організаційних і педагогічних справах, але також суспільних. Він гартував наш характер, запалював до повсятї, звивав до праці на ниві, що облагом від віків стояла. По повїї нашого органу ми немов відродилися. Він нас згуртував, він скріпив наші сили, витворив у нас почуття, що українське вчителство зуміє самостійно повести позаційську працю і своїми ділами предняти до неї інші суспільні верстви.

Дуже радо читали ми в „Учит. Слово“ дописи з цілого краю й новинки, в яких товариші інформували загал учительства про свою працю в різних сторонах краю. — Ми рівнож часто на сторінках „Учит. Слова“ рапортували про свою працю, досягненїя і успіхи, хвилеві невдачі та перешкоди. Виказували ми фактами, що й там на заході, серед неосвічених, запаморочених дурійкою панрусизму та православя лемків, зумили ми знайти шлях до їх серць, промовити до їх ума, пробудити їх до життя.

Як сьогодні Горлицина виглядає, не знаю, бо давненько вже поїмадував я ще далше на захід. В дні розвалу Австрїї була вона українським осередком в західній частинї Лемківщини. Крім учительства було тоді в Горлицинї кількох українців-священникїв, які щиро попірали всякі наші починання.

Наглядним свідцтвом нашої інтензивної праці були численї організації в Горлицинї. В 1918 р. бачимо там крім бурси У. П. Т. в Горлицях, також філію „Сільського Господаря“, яка мала затверджених, або зголошених 26 кружків, не числячи читальнї „Просвіти“, „Кружків Консументів Н. Т.“ й інші.

Остаточо Горлицина сталася для нас за всуким тереном праці. Навязали були ми зносини з іншими сусідними повітами, щоб водностайнити та оживити працю по цілій Лемківщині.

Тим ділом закінчили ми перший акт відродження Лемківщини.
(Уч. Слово ч. 8).

ГАРНИЙ ПРИКЛАД.

На весіллі Якова Пельца з Ганною Опалка, брат молодого Дмитро Пельц перевів помїж весільними гістьми збірку на ціль тих, котрі віддали своє здоровля за незалежність українського народу. Зібрану квоту 3.30 зл. переслано Т-ву Допоми Українським Інвалідам у Львові. Боже запласть!

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖІНЬ“

Якщо ні!

то купїть сейчас і спробуйте, бо не дуже смачна і здорова кава для дітей і для старших!

Вирабляє коф. фабрика лемішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — 5 глян вна ч. 30.